

НІМЕЦЬКОМОВНА СМС-КОМУНІКАЦІЯ В ЕПІСТОЛЯРНО-ДИСКУРСНОМУ АСПЕКТІ

Марія Кирилюк
(Умань, Україна)

Глобальне поширення мережі Інтернет та інноваційних Інтернет-технологій зумовило перебудову інформаційно-комунікаційної діяльності сучасного суспільства. З появою електронної комунікації відбувається поступовий перехід від класичного листування до електронного, що активізує розвиток епістолярних традицій та виникнення модифікованих листових текстів [4, с. 59].

Останнім часом інтерес для науковців різних галузей гуманітарних знань становлять смс-повідомлення як популярна форма спілкування, ефективний інструмент сучасних комунікативних зв'язків, невід'ємна складова культури та матеріал сучасного епістолярного дискурсу. Смс-повідомлення проявляють тісний взаємозв'язок з навколишнім світом, реальною дійсністю, соціальним життям та самопрезентацією мовців [1, с. 3].

Технічні детермінанти, широкі можливості спілкування та відсутність соціального контролю в просторі смс-комунікації безпосередньо позначаються на мовленнєвій культурі комунікантів, правила якої втілені, зокрема, і в системі стійких формул, своєрідних етикетних висловлювань, прийнятих і запропонованих суспільством для ситуацій ввічливого контактування зі співрозмовником [3, с. 5].

Тексти приватних смс-повідомлень представляють технічно письмовий формат мовлення, який будується за принципами усного розмовного мовлення. При передачі основного повідомлення загальноновживаних мовних правила та писемних норм не дотримується переважна більшість комунікантів. До "норми" у смс-комунікації належать: відсутність розділових знаків; написання іменників з маленької літери; використання узуальних та оказіональних скорочень, аббревіатур, акронімів німецького чи англійського походження, емотиконів або смайлів. Останні виявляються частотними у вжитку для прощання та вдалого завершення спілкування [2].

Адресант і адресат приватної смс-комунікації в процесі взаємодії експлікують різноманітні етикетні формули встановлення, підтримання та завершення контакту – привітання та звертання, прощання та підпис, якими вони наслідують традиційне епістолярне спілкування в сучасній технічно-опосередкованій комунікації.

Якщо традиційно згідно з мовленнєвим етикетом, будь-яке звертання до людини, будь-яке повідомлення повинно починатися зі слів-привітань або звертань: *Hallo, Guten Tag, Grüß Gott, Servus* тощо, то особливості привітань в смс-комунікації полягають в тому, що вони:

- взагалі відсутні (35%);
- як привітання у більшості випадків (48%) вживаються короткі слова-запозичення англо-американського походження: *Hi, hu, hey* в приватній німецькомовній смс-комунікації близьких співрозмовників – товаришів, друзів; типовим для приватного спілкування німецькомовних смс-комунікантів є вживання привітання *Hallo* та його розмовної форми *Hallöchen* самотійно та в поєднанні зі звертанням до адресата за ім'ям.
- 17% смс-повідомлень починаються з емотиконів або смайлів [2, с. 490].

Наприклад: – *Guten Morgen A.! Mir ist heute ein Nagel abgebrochen. Ich kann leider nicht arbeiten kommen. – Hallo D. Danke! Ich wünsche dir auch einen schönen tag! Und ein schönes restliches leben. – Hey! Kommst du noch zu M? Brunchen grad* [5].

Певним чином тут спостерігається творчий підхід комунікантів, результатом чого стають своєрідні етикетні новотвори. Їх можна віднести до етикетних формул, вживаних у нейтральній чи скоріше фамільярній тональності, які характеризуються широкою варіативністю завдяки емоційним відтінкам, а також морфолого-синтаксичним та графічним засобам. Для приватної німецькомовної смс-комунікації актуалізується традиційне звертання на ім'я та звертання *Liebe/ Lieber* в поєднанні з ім'ям. Наприклад: – *Lieber A. ich glaube du bist einer der wenigen Menschen die sich beim Atmen verletzen kennen.*

При неформальній взаємодії смс-комунікантів експлікуються розповсюджені молодіжномовні звертання *Alter, Alte* та їхні варіанти *Mann /*

Mensch, яку комуніканти, переважно молодь, вживають при звертанні незалежно від статі. Наприклад: – *Alter geht denn niemand?? Wenn das so weiter geht muss ich selber gehen um die Aufschriebe zu haben, soweit kommt's noch!!* – *Alter Lena, der Typ von gestern ist richtig am nerven :(der will sich gleich mit mir treffen :(!!* [5].

Окремо варто виділити формулу привітання *Leute*, яку використовують при одночасному звертанні до кількох адресатів. Наприклад: – *Sorry leute ich muss euch für morgen absagen bin nicht so fit.. ich hoff ihr könnt wo anders vorballern und habt nen schönen abend bin doch wieder fit und den rest macht der alkohol heut abend!* [37].

У німецькомовній смс-комунікації ефект словесної близькості та інтимності створюють зменшувально-пестливі звертання до співрозмовника *Baby / Babe, Hase / Hasi, Herz / Herzchen, Katze, Maus / Mausl, Schatz / Schatzi, Süßer / Süße*. Наприклад: – *süße bald sind wir einen monat zusammen *_* ich freu mich dich morgen zu sehen! ich glaube ich bring dir eine rose mit :* schenken wir uns eigentlich was? – süß schatz. lass das grünzeug zuhause. und was geschenke angeht...reichts wenn wir uns gegenseitig ein bier ausgeben? ;)* [5].

Велику лексико-семантичну групу звертань в приватній німецькомовній смс-комунікації складають стилістично знижені лексичні одиниці *Arsch, Arschloch, Horst, Flachzange, Idiot* тощо. Такі грубі форми звертань направлені на зниження статусу співрозмовника. На противагу грубим звертанням родинна близькість смс-комунікантів сприяє експлікуванню у сімейно-побутовій сфері спілкування звертань з найменуваннями за родинними зв'язками, як *Mutter / Mama / Mutti, Vater / Papa / Vati, Töchterchen / Töchterlein, Bruder / Brudi / Bruderherz, Schwester / Schwesterchen / Schwesterherz*. Наприклад: – *Bruderherz, ich weiß ja, du hast Spaß und so, aber du hättest schon vor einer Stunde zu Hause sein sollen!* [5].

Необхідно відмітити, що в текстах приватних німецькомовних смс-повідомлень функціонують загальнономовні формули прощання, як *Bis dahin, Bis gleich, Bis später, Bis morgen, Tschüss, Gute Nachti, Schlaf gut*, формули прощання з ділової кореспонденції (*MfG – Mit freundlichen Grüßen*) та

приватного листування (*Liebe Grüße, Ich liebe dich, Liebe dich, Hab dich lieb*). Наприклад: - *Hey Babe, schade das der kontakt zwischen uns abgebrochen ist. Musste oft an dich denken, du bist echt ne bewundernswerte Frau. Wolln wir uns nicht mal treffen, der alten zeiten wegen? LG :* A.* [5].

З очевидністю можна констатувати негативний вплив комунікації в інтернеті на орфографічні стандарти німецької мови; нові форми комунікації засвідчують меншу орієнтацію на правописні норми німецької мови та більшу толерантність до помилок при написанні повідомлень, що розглядається як прояв мовного креативу. Смс-комуніканти в приватній сфері спілкування вживають різноманітні загальномовні та розмовні формули привітань, нейтральні та стилістично марковані звертання, формули прощання, прощальні фрази в повній чи скороченій, вербальній чи невербальній графічній формі.

Таким чином, Інтернет насправді стає джерелом нових можливостей епістолярного жанру, відродивши його з урахуванням специфіки сучасного комунікативного простору.

Список літератури

1. Беззубова О. Німецькомовні смс-повідомлення: лінгвотекстові параметри: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец.: 10.02.04. «Германські мови» / О. Беззубова. – Запоріжжя, 2015. – 20 с.

2. Ковбасюк Л. А. Особливості етикету в смс-комунікації (на матеріалі німецької мови) / Лариса Ковбасюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія “Лінгвістика”: Зб. наук. пр. – Херсон: Вид-во ХДУ, 2008. – Випуск 8. – С. 489 – 492.

3. Мельничук О. Український мовленнєвий етикет: синтаксично-стилістичний аспект: дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец.: 10.02.01. «Українська мова» / О. Мельничук. – Чернівці, 2005. – 222 с.

4. Чемеркін С. Нове життя епістолярного жанру / С. Чемеркін // Культура слова. – Вип. 68–69. – 2007. – С. 58–61.

5. SMS VON GESTERN NACHT [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smsvongesternnacht.de>, 2009–2015.